



Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

TV Aftenbladet
Pb. 229
4001 STAVANGER

Vår ref.: 09/643-37/LL

Deres ref.:

Dato: 23.04.2009

TV Aftenbladets kringkasting av reklamefilm for Pensjonistpartiet

Medietilsynet har kontrollert reklamefilm for Pensjonistpartiet som er kringkastet på TV Aftenbladet i perioden 13. mars – 16. mars 2009. Kringkasting av denne reklamefilmen reiser prinsipielle spørsmål i forhold til forbudet mot politisk reklame i kringkastingsloven.

I forbindelse med saksbehandlingen har Medietilsynet innhentet logg over politisk reklame sendt på TV Aftenbladet i perioden 11. mars – 23. mars 2009. Det er også innhentet opplysninger om reklamekampanjens omfang. Det vises til tidligere korrespondanse i saken, herunder Medietilsynets brev av 24. mars 2009 og TV Aftenbladets svar av 31. mars 2009. Medietilsynet har ellers ikke funnet grunn til å be TV Aftenbladet om en uttalelse om de materielle spørsmål saken reiser.

Etter å ha kontrollert den nedenfor omtalte reklamefilmen for Pensjonistpartiet har Medietilsynet kommet til at TV Aftenbladet ikke kan ilegges sanksjon for å ha kringkastet reklamefilmen. Medietilsynet har kommet til at sendingen av reklamefilmen i utgangspunktet strider mot norsk lov, jf. lov om kringkasting av 12. april 1992 (kkl.) § 3-1 tredje ledd, men at det på det nåværende tidspunkt ikke er rettslig grunnlag for å håndheve forbudet i denne konkrete saken. Tilsynet har i vurderingen sett hen til bestemmelsene i Grl. § 100 og Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) art. 10 jf. menneskerettsloven § 2 jf. § 3.

1. Sakens faktiske sider

TV Vest (nå TV Aftenbladet) sendte en reklamefilm for Pensjonistpartiet i Rogaland ved lokalvalget i 2003. Daværende Statens medieforvaltning (nå Medietilsynet) fant at reklameinnslaget var i strid med forbudet mot politisk reklame i kkl. § 3-1 tredje ledd, og ila kringkasteren et gebyr for overtredelsen. TV Vest benyttet ikke klageretten sin, men gikk til direkte søksmål mot staten. Staten fikk medhold både i tingretten (Oslo tingrett) og i Høyesterett. TV Vest brakte deretter saken inn for Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD).

EMD avsa 11. desember 2008 dom i saken (*Case of TV Vest AS & Rogaland Pensjonistparti v. Norway*) ("TV Vest-saken"). Domstolens konklusjon var at Norge hadde gjort seg skyldig i brudd på EMK art. 10 ved å ha ilagt TV Vest gebyr for å ha sendt politisk reklame for Pensjonistpartiet.

Regjeringen informerte i en pressemelding 11. mars 2009 at den ikke kom til å anke dommen inn for EMDs storkammer. Da det ble klart at dommen fra EMD var rettskraftig, varslet en rekke lokal-tv-stasjoner gjennom media at de ville sende politisk reklame. På denne bakgrunn ba Medietilsynet i brev av 24. mars 2009 de aktuelle kringkasterne om å levere logg over hvilke reklamefilmer for politiske partier som var blitt vist i perioden fra og med 11. mars til og med 23. mars 2009, samt tidspunkt for samtlige visninger.

TV Aftenbladet har kringkastet en reklamefilm for Pensjonistpartiet som ble vist fredag 13. mars, lørdag 14. mars, søndag 15. mars og mandag 16. mars, totalt 26 ganger.

Reklamefilmen varer i ca. 15 sekunder, og viser et levende bilde av en representant for Pensjonistpartiet som sier:

"Det er ungene som er framtida vår. Noen lever under vanskelige forhold og trenger hjelp og oppfølging. Får de ikke den hjelpen de trenger kan det få store konsekvenser for alle."

Reklamesekvensen avsluttes med følgende budskap:

"Stem Pensjonistpartiet for en bedre framtid."

Bildet glir så over til en tekstplakat med påskriften:

"Vi trenger din stemme 15. september! Pensjonistpartiet."

2. Sakens rettslige sider

Forbudet mot politisk reklame er lovfestet i kkl. § 3-1 tredje ledd. Bestemmelsen lyder som følger:

"Kringkastere kan ikke sende reklame for livssyn eller politiske budskap i fjernsyn. Dette gjelder også tekstfjernsyn."

Forbudet ble sist stadfestet av Stortinget ved behandlingen av St.meld. nr. 18 (2005-2006), hvor Kultur- og kirkedepartementet argumenterte for å beholde forbudet etter at det ble lagt frem forslag om det motsatte i NOU 1999:27 *Ytringsfrihed bør finde Sted*.

Forbudet må tolkes i lys av rettsregler som skal ivareta ytringsfriheten. Slike bestemmelser er inntatt både i Grunnloven § 100 og i EMK art. 10.

I Grunnloven § 100 heter det:

”Ytringsfrihed bør finde Sted.

Ingen kan holdes retslig ansvarlig for at have meddelt eller modtaget Oplysninger, Ideer eller Budskab, medmindre det lader sig forsvare holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelse i Sandhedssøgen, Demokrati og Individets frie Meningsdannelse. Det retslige Ansvar bør være foreskrevet i Lov.

Frimodige Ytringer om Statsstyrelsen og hvilkensomhelst anden Gjenstand ere Enhver tilladte. Der kan kun sættes slige klarlig definerede Grændser for denne Ret, hvor særlig tungtveiende Hensyn gjøre det forsvarligt holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelser.

Forhaandscensur og andre forebyggende Forholdsregler kunne ikke benyttes, medmindre det er nødvendigt for at beskytte Børn og Unge imod skadelig Paavirkning fra levende Billeder. Brevcensur kan ei sættes i Værk uden i Anstalter.

Enhver har Ret til Indsyn i Statens og Kommunernes Akter og til at følge Forhandlingerne i Retsmøder og folkevalgte Organer. Det kan i Lov fastsættes Begrænsninger i denne Ret ud fra Hensyn til Personvern og af andre tungtveiende Grunde.

Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale.”

I Rt. 2004 s. 1737 (TV Vest) vurderte Høyesterett forbudet mot politisk reklame opp mot Grl. § 100. Vurderingen ble gjort etter både grunnlovsbestemmelsen slik den var formulert på handlingstidspunktet, men også etter grunnlovsendringen som ble vedtatt av Stortinget 30. september 2004. Høyesterett konkluderte med at det er lite tvilsomt at reklameforbudet i kkl. § 3-1 tredje ledd ikke kommer i strid med Grl. § 100 slik bestemmelsen var å forstå på handlingstiden (se avsnitt 43). I forhold til den endrede grunnlovsbestemmelsen uttaler retten at lovgiver ikke gir uttrykk for en endret ”grunnlovvilje” i forarbeidene til endringsforslaget, men at Regjeringen, med Stortingets tilslutning, tvert imot gav uttrykk for at nye § 100 ikke endrer grunnlovvernet i forhold til reklameforbudet i kringkastingsloven (se avsnitt 44). Etter en videre drøftelse av forarbeidene til grunnlovsendringen konkluderer Høyesterett med at vedtakelsen av endringene i Grl. § 100 ikke påvirker tolkningen av kkl. § 3-1 tredje ledd (se avsnitt 48).

Etter Medietilsynets vurdering har Høyesterett med dette foretatt en generell prøving av grunnlovsmessigheten av forbudet mot politisk fjernsynsreklame opp mot gjeldende rett, slik at det må anses avklart at forbudet ikke er i strid mot Grl. § 100. Forholdet til Grl. § 100 ble for øvrig heller ikke drøftet av EMD i TV Vest-saken.

Forbudet mot politisk reklame i fjernsyn må videre tolkes i lys av EMK art. 10, som fastslår enkeltindividets rett til ytringsfrihet. Bestemmelsen lyder:

“Art 10. Freedom of expression

1. Everyone has the right to freedom of expression. This right shall include freedom to hold opinions and to receive and impart information and ideas without interference by public authority and regardless of frontiers. This article shall not prevent States from requiring the licensing of broadcasting, television or cinema enterprises.

2. The exercise of these freedoms, since it carries with it duties and responsibilities, may be subject to such formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security, territorial integrity or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, for

the protection of the reputation or rights of others, for preventing the disclosure of information received in confidence, or for maintaining the authority and impartiality of the judiciary. “

Konvensjonen gjelder som del av norsk lov, jf. lov 21. mai 1999 nr. 30 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) § 2. Det framgår av samme lov § 3 at:

”Bestemmelsene i konvensjoner og protokoller som er nevnt i § 2 skal ved motstrid gå foran bestemmelser i annen lovgivning.”

Høyesterett har i en rekke avgjørelser uttalt seg om de grunnleggende tolkningsprinsippene for anvendelse av forrangsbestemmelsen i menneskerettsloven § 3, senest i Rt. 2005 s. 833. I sistnevnte sak uttaler retten følgende (se dommens avsnitt 45 og 46):

”[...] Det følger av disse at ved anvendelse av reglene i EMK skal norske domstoler foreta en selvstendig tolkning av konvensjonen. Herunder skal de benytte samme metode som EMD. Norske domstoler må således forholde seg til konvensjonsteksten, alminnelige formålsbetraktninger og EMDs avgjørelser. Det er likevel i første rekke EMD som skal utvikle konvensjonen. Og dersom det er tvil om forståelsen, må norske domstoler ved avveiningen av ulike interesser eller verdier kunne trekke inn verdiprioriteringer som ligger til grunn for norsk lovgivning og rettsoppfatning.

Vår sak gjelder en lovbestemmelse som bygger på en klar og sterk norsk lovgivervilje, og som etter ordlyden ikke gir grunnlag for tolkningstvil eller innskrenkende fortolkning. Som uttalt i Rt-2000-996 bør norske domstoler som alminnelig regel ikke legge inn sikkerhetsmarginer mot at Norge dømmes for konvensjonsbrudd. Det innebærer at domstolene ikke skal tilsidesette annen norsk lovgivning i større utstrekning enn det som følger av EMK etter den tolkningsmetode som jeg har redegjort for.”

3. Medietilsynets vurdering

TV Aftenbladet har vist reklamefilmer for Pensjonistpartiet. Visningene har i tid skjedd etter EMDs dom i den såkalte TV Vest-saken. Medietilsynet må for det første ta stilling til hvorvidt reklamefilmen for Pensjonistpartiet er å regne som politisk reklame slik det er definert i kringkastingsloven. Dersom visningen av reklamefilmen er å regne som politisk reklame, må Medietilsynet ta stilling til hvorvidt forbudet kan håndheves sett hen til EMK art. 10 og EMDs avgjørelse i TV Vest-saken.

3.1. Vurdering av reklamefilmen for Pensjonistpartiet

Medietilsynet legger til grunn at det aktuelle innslaget er et betalt budskap som omfattes av den alminnelige reklamedefinisjonen i kkl. § 1-1 fjerde ledd første punktum.

Begrepet ”politisk budskap” omfatter alle meddelelser uansett form, som har til formål å fremme tilslutning til eller påvirke opinionen i ulike politiske spørsmål eller samfunnsspørsmål både på det lokale, nasjonale og internasjonale plan, jf. uttalelse i Ot.prp. nr. 58 (1998-99) pkt. 3.5.2. Det er forutsatt at begrepet skal fortolkes vidt. Det har ingen betydning hvem som er avsender; forbudet rammer partiorganisasjoner så vel

som interesseorganisasjoner og andre juridiske og fysiske personer som arbeider for å søke tilslutning til ulike samfunnsspørsmål, jf. uttalelse samme sted.

Etter Medietilsynets oppfatning, vil det aktuelle innslaget utvilsomt måtte regnes som et politisk budskap som omfattes av forbudet i kkl. § 3-1 tredje ledd. Både reklameinnslagetets form og innhold tilkjenner at formålet med reklamekampanjen er å skaffe tilslutning til Pensjonistpartiet. Kringkasting av reklamefilmen for Pensjonistpartiet utgjør således isolert sett et brudd på kkl. § 3-1 tredje ledd.

3.2. Forholdet til EMK art. 10

3.2.1. Vilkår for å gjøre inngrep i ytringsfriheten

Enkeltindividets rett til ytringsfrihet er nedfelt i EMK art. 10. Et vedtak som konkluderer med at TV Aftenbladet har sendt politisk reklame i strid med bestemmelsen i kkl. § 3-1 tredje ledd, vil utvilsomt utgjøre et inngrep i ytringsfriheten som definert i EMK art. 10 nr. 1. Spørsmålet Medietilsynet må ta stilling til, er hvorvidt vilkårene for å gjøre unntak i EMK art. 10 nr. 2 er til stede slik at det ikke vil foreligge en krenkelse av konvensjonen å anvende forbudet i kkl. § 3-1 tredje ledd i foreliggende sak.

Det er på det rene at det norske forbudet mot politisk reklame med tilstrekkelig klarhet er foreskrevet ved lov (*"prescribed by law"*). Forbudet forfølger utvilsomt også et legitimt formål som definert i bestemmelsen, nemlig for å "verne andres... rettigheter" (*"for the protection of the... rights... of others"*). Avgjørende for om forbudet i kkl. § 3-1 tredje ledd kan anvendes på reklamefilmen for Pensjonistpartiet, er om dette er nødvendig i et demokratisk samfunn (*"necessary in a democratic society"*).

For at et inngrep i ytringsfriheten skal anses nødvendig i et demokratisk samfunn, har EMD uttalt i flere saker at det må foreligge et tvingende samfunnsmessig behov (*"a pressing social need"*). I tillegg krever Domstolen at det foretatte inngrep er forholdsmessig hensett til de mål som søkes oppnådd, og at de grunner som anføres for inngrepet er relevante og tilstrekkelige (*"relevant and sufficient"*). Det vil også være bestemmende for resultatet hvilken skjønnsmargin (*"margin of appreciation"*) statene innrømmes i de forskjellige typer av saker.

Medietilsynet må således vurdere hvorvidt totalforbudet mot politisk reklame er et inngrep som anses nødvendig i et demokratisk samfunn. Ved denne vurderingen vil EMDs praksis være av stor betydning, både som tolkningsmoment men også som rettesnor ettersom tilsynet ikke kan gå lenger i sin fortolkning enn det EMD gjør, jf. prinsippet om at det er EMD som skal utvikle konvensjonen (se pkt. 2). Tilsynet vil med dette utgangspunkt gå nærmere inn på EMDs avgjørelse i TV Vest-saken, og vurdere om de rettslige og faktiske sidene ved foreliggende sak og TV Vest-saken er så sammenfallende at resultatet av denne dommen vil få avgjørende betydning for vurderingen av nødvendighetskriteriet i foreliggende sak.

3.2.2. Nærmere om EMDs dom av 11. desember 2008 i den såkalte TV Vest-saken

Det er nærmere redegjort for saksforløpet frem mot behandlingen i EMD under pkt. 1 ovenfor, og det vises til denne. Medietilsynet vil i det følgende redegjøre kort for innholdet i selve dommen:

Det fremgår av EMDs avgjørelse at det omstridte spørsmålet i saken var om det tredje vilkåret i EMK art. 10 nr. 2 var oppfylgt; hvorvidt inngrepet var nødvendig i et demokratisk samfunn ("*necessary in a democratic society*"), jf. dommens avsnitt 29.

Ved vurderingen av nødvendighetskriteriet så EMD på hvorvidt begrunnelsen som er gitt for inngrepet kan anses relevant og tilstrekkelig, og hvorvidt det kan anses proporsjonalt når man balanserer klagernes rett til ytringsfrihet på den ene siden og de grunner myndigheten har anført for forbudet på den andre siden (avsnitt 69). Domstolen gikk nærmere inn på begrunnelsen norske myndigheter har gitt for forbudet, og konkluderte med at disse utvilsomt er relevante grunner for et forbud (avsnitt 70). Ved drøftelsen av hvorvidt de grunner som er anført for forbudet kan rettferdiggjøre det inngrep som ble gjort i den foreliggende sak, dvs. hvorvidt begrunnelsen er tilstrekkelig ("*sufficient*"), konkluderte Domstolen innledningsvis med at den ikke er overbevist om at så er tilfelle (avsnitt 71).

I denne vurderingen ble det lagt vekt på at Pensjonistpartiet ikke faller innenfor den kategori partier/grupperinger som begrunner forbudet, nemlig de med finansiell styrke til å kunne få en urettmessig fordel (avsnitt 72). Tvert imot faller Pensjonistpartiet innenfor kategorien partier/grupperinger som forbudet var ment å skulle *beskytte*. Domstolen uttalte videre at den ikke følte seg overbevist om at forbudet har den ønskede effekt, og viste til at betalt politisk reklame faktisk var den eneste muligheten Pensjonistpartiet hadde til å få igjennom sitt budskap på TV. Ved å bli nektet denne muligheten, hadde Pensjonistpartiet en ulempe ("*disadvantage*") i forhold til større partier som fikk redaksjonell dekning, som ikke kunne veies opp ved bruk av andre mindre slagkraftige media enn fjernsyn (avsnitt 73).

Videre viste EMD til at budskapet i reklamen ikke var av en slik karakter at det kunne forsimplen kvaliteten på den politiske debatt (avsnitt 74). Reklamen inneholdt heller ikke noe sensitivt som kunne virke fornærmende eller virke polariserende i en religiøs eller moralsk kontekst på en slik måte at det ville være vanskelig å lempe på et forbud mot politisk reklame (avsnitt 75), jf. Murphy-saken (*Murphy vs. Ireland no 44179/98*). Domstolen uttalte avslutningsvis at under slike omstendigheter kan ikke fjernsynsmediets særskilte gjennomslagskraft begrunne et forbud og gebyret det utløste for visning av politisk reklame, jf. VgT-saken (avsnitt 76). På denne bakgrunn avviste EMD at det ikke finnes noe alternativ til et totalforbud mot politisk reklame, slik norske myndigheter hevdet (avsnitt 77).

Oppsummeringsvis viste Domstolen til at dette innebar at det ikke er proporsjonalitet mellom det formål myndighetene søkte å ivareta med forbudet og midlene benyttet for å

oppnå dette. Domstolen konkluderte derfor med at "[t]he restriction which the prohibition and the imposition of the fine entailed on the applicants' exercise of their freedom of expression cannot therefore be regarded as having been necessary in a democratic society, [...]". EMD konstaterte at det på denne bakgrunn følgelig foreligger et brudd på EMK art. 10 (avsnitt 78).

3.3. Nærmere om Stortingsmelding nr. 18 (2008-2009)

Regjeringen har i St.meld. nr.18 (2008-2009) redegjort for hvilke tiltak man anser aktuelle for å sikre små partier tilgang til tv-mediet. Det er blant annet redegjort for en endring av NRK-plakaten, der det foreslås å innta følgende bestemmelse i plakatenes pkt 1 b):

"NRK skal ha en bred og balansert dekning av politiske valg. Samtlige partier og lister over en viss størrelse omtales normalt i den redaksjonelle valgdekningen."

I Stortingsmeldingen pekes også på andre alternativer, som å åpne for at politiske partier kan få ytre seg på Frikanalen (jf. meldingens pkt. 6 og 7).

Regjeringen konkluderer med at den anser endringen av NRK-vedtektene å være tilstrekkelig for å imøtekomme dommen fra EMD i første omgang, men åpner altså for ovennevnte tiltak dersom dette skulle bli nødvendig. Medietilsynet viser herunder til Stortingsmeldingen pkt. 2 s. 2 der det heter:

"....dommen ikke er til hinder for at kringkastingslovens forbud mot reklame for livssyn og politiske budskap på fjernsyn opprettholdes, forutsatt at det gjennomføres tiltak som legger bedre til rette for små partiers tilgang til fjernsynsmediet."

De aktuelle tiltak som er redegjort for i Stortingsmeldingen, var på tidspunktet for Medietilsynets kontroll ikke gjennomført. Den rettskildemessige betydning av en slik Stortingsmelding vil være begrenset, og Medietilsynet har ikke funnet å kunne legge avgjørende vekt på de tiltak som er skissert så lenge tiltakene ikke er gjennomført i norsk rett. Saken må således på nåværende tidspunkt rettskildemessig antas å stå likt som den gjorde på det tidspunktet EMD tok stilling til spørsmålet.

3.4. Vurdering av foreliggende sak

Som det fremgår av pkt. 3.2.2 ovenfor, foretok EMD en konkret vurdering av Pensjonistpartiets stilling under hensyntagen til begrunnelsen norske myndigheter hadde gitt for forbudet. Retten kom til at Pensjonistpartiet ikke falt inn under den kategori partier som begrunnet forbudet, men tvert imot innenfor den kategori som forbudet var ment å beskytte. Det ble lagt avgjørende vekt på at Pensjonistpartiet, i motsetning til de større partiene, ikke ble dekket av tv-redaksjonene. Etter EMDs oppfatning var betalt politisk reklame den eneste muligheten Pensjonistpartiet hadde til å få gjennom sitt budskap på fjernsyn.

Medietilsynet er av den oppfatning at ovennevnte premisser vil kunne gjøre seg gjeldende i like stor grad for reklamefilmen som er sendt i kontrollperioden. Pensjonistpartiet er fortsatt pr. i dag et lite politisk parti som normalt ikke har fått redaksjonell dekning på fjernsyn. Så lenge det ikke er gjennomført andre tiltak for å sikre partiet tilgang til tv-mediet, vil politisk reklame fortsatt være den mulighet Pensjonistpartiet har til å få igjennom sitt budskap på fjernsyn (dommens avsnitt 73).

Reklamefilmen for Pensjonistpartiet i foreliggende sak kan, i likhet med reklamefilmen i TV Vest-saken, sies å være nøkternt utformet og vil av de fleste ikke oppfattes som å være med på å forsimple kvaliteten på den politiske debatt (dommens avsnitt 74). Reklamefilmen har heller ikke sensitivt innhold som kan virke fornærmende eller polariserende i en religiøs eller moralsk kontekst, jf. Murphy-saken (dommens avsnitt 75).

Domstolen konkluderte i TV Vest-saken med at det ikke forelå proporsjonalitet mellom mål og middel, det vil si mellom hensynene som forbudet skulle ivareta og midlene man har benyttet for å oppnå dette. Norge har fortsatt et totalforbud mot politisk reklame, og det er ikke vedtatt endelige regler som gjør unntak fra eller modifierer forbudet. Slik Medietilsynet ser det, gjør EMDs proporsjonalitetsvurdering seg derfor gjeldene i denne saken.

Medietilsynet bemerker imidlertid at reklamefilmen som lå til grunn for TV Vest-saken, ble sendt i umiddelbar tilknytning til valgkampen i 2003. Reklamefilmen som er gjenstand for foreliggende kontroll, kan ikke sies å være sendt i slik direkte tilknytning til valgkamp. Sakenes faktum differensierer seg således på dette punkt. Det ble anført av staten i TV Vest-saken at nettopp det faktum at reklamen var sendt i umiddelbar tilknytning til valgkamp, måtte tale for å gi Norge en vid skjønnsmargin i vurderingen av hvilke tiltak som var nødvendig i et demokratisk samfunn. Det ble anført at slike reklamesendinger var omfattet av det som måtte være kjernen og hovedformålet bak forbudet; nemlig hensynet til kvaliteten på den politiske debatt, hensynet til at komplekse politiske spørsmål lett kan bli forvrengt, og hensynet til at finansielt sterke grupperinger lettere kan markedsføre sine synspunkter enn andre. Domstolen uttalte at den ikke kunne legge stor vekt på dette argumentet, all den tid forbudet var absolutt og permanent, og således ikke var begrenset til kun å gjelde under valgkamp (avsnitt 66). Det kan derfor utledes av dommen at så lenge Norge har et totalforbud mot politisk reklame vil skjønnsmarginen være den samme, hva enten reklamen er sendt i eller utenfor valgkamp.

EMD går, utover det som er redegjort for ovenfor, i dommen ikke nærmere inn på betydningen av kringkastingstidspunktet og det forhold at reklamen i TV Vest-saken ble sendt i tilknytning til valgkamp. Det fremkommer imidlertid at de grunner som Norge anførte for å opprettholde forbudet ikke var tilstrekkelig tungtveiende for å gjøre inngrep i ytringsfriheten sett opp mot det behov små partier har for å få tilgang til tv-mediet. Ettersom reklamefilmen i foreliggende sak er sendt i tidsmessig større avstand fra valget enn i ovennevnte sak, kan Medietilsynet ikke se at de hensyn som ligger til grunn for forbudet skulle gjøre seg gjeldende med større tyngde i foreliggende sak enn i TV Vest-saken. Medietilsynet finner derfor ikke å kunne legge avgjørende vekt på at reklamefilmen i foreliggende sak er sendt utenfor direkte valgkamp.

Medietilsynet har på denne bakgrunn kommet til at sakens faktiske og rettslige sider er så sammenfallende med saksforholdet som ble vurdert av EMD i den såkalte TV Vest-saken at denne dommen vil få avgjørende betydning for tolkningen av EMK art. 10 også i foreliggende sak. Medietilsynet viser således til domstolens vurdering i TV Vest-saken av hvorvidt det var nødvendig i et demokratisk samfunn med inngrep i ytringsfriheten. Som redegjort for kom domstolen til at de hensyn som lå til grunn for forbudet utvilsomt var relevante, men likevel ikke tilstrekkelig tungtveiende for å gjøre inngrep i ytringsfriheten. Medietilsynet har kommet til at de hensyn som ligger til grunn for forbudet heller ikke i foreliggende sak kan ansees tilstrekkelig tungtveiende for å gjøre innskrenkninger i ytringsfriheten etter EMK art. 10 basert på den rettsstilstanden som foreligger på nåværende tidspunkt.

Medietilsynet presiserer at foreliggende vurdering er gjort på bakgrunn av en midlertidig rettsstilstand der det ennå ikke er gjennomført tiltak i norsk rett for å etterkomme dommen fra EMD. Dersom en kringkaster skulle velge å sende politisk reklame i etterkant av at slike tiltak er vedtatt, vil disse sendingene måtte bli gjenstand for en ny vurdering fra Medietilsynet på bakgrunn av denne endrede rettsstilstanden.

Medietilsynet anser således at en håndheving av forbudet mot politisk reklame i kkl. § 3-1 tredje ledd i denne konkrete saken vil være i strid med EMK art. 10 tolket i lys av EMDs dom i TV Vest-saken. I et slikt motstridstilfelle må EMK art. 10 og EMDs dom ansees å få forrang jf. menneskerettsloven § 2 jf. § 3.

4. Konklusjon

Medietilsynet finner på denne bakgrunn at forbudet mot politisk reklame i kringkastingsloven § 3-1 etter sin ordlyd ikke kan håndheves i den foreliggende sak. Medietilsynet finner derfor ikke grunnlag for å varsle sanksjon for kringkastingen av reklamefilmen for Pensjonistpartiet i den kontrollerte perioden.

Medietilsynet presiserer for ordens skyld at dette ikke er et enkeltvedtak som kan påklages.

Med hilsen

Gudbrand Guthus
områdeleder e.f.

Linda M. Andersen
seniorrådgiver